

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Takács Tibor ügyvéd (....) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a dr. Grébecz Kristóf Balázs jogtanácsos által képviselt alperes neve (....) alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2013. szeptember 26. napján kelt, 2.P...../2011/24. számú ítélete ellen a felperes 25. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (Ötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Köteles a felperes 418.200 (Négyszáztizennyolcezer-kétszáz) forint fellebbezési illetéket az államnak külön felhívásra megfizetni.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 261.400 forint perköltséget, valamint az állam javára az adóhivatal külön felhívására 313.700 forint eljárási illetéket.

Az ítélet tényállása szerint a felperes 1991 és 1996 között egyéni vállalkozóként Š... és P... típusú gépjárművekkel kereskedett és szervizelési tevékenységet végzett. Ugyanebben az időszakban a szintén gépjárművekkel foglalkozó felperes neve és F... Kft. tagja és egyben ügyvezetője is volt. A felperesnél az APEH Zala Megyei Igazgatósága Egyéni Vállalkozók és Magánszemélyek Ellenőrzési Osztálya 1996. november 6-ától 1997. április 30-áig adóellenőrzést végzett az 1991-től 1996-ig terjedő évekre. A felperes elfogultsági kifogása folytán az ellenőrzést folytató szervezeti egységet a további adóellenőrzésből kizárták és azt a későbbiekben az APEH Zala Megyei Igazgatósága Társasvállalkozások Ellenőrzési Osztálya folytatta le. Az ellenőrzés eredményeként az 1997. november 10-én kelt határozatával az APEH illetékes igazgatósága a felperesnél adóhiányt állapított meg, ezért kötelezte a felperest két jogcímen adókülönbözet, adóbírság, késedelmi pótlék és mulasztási bírság megfizetésére. A felperes fellebbezése folytán eljárás másodfokú adóhatóság az elsőfokú határozatot az 1998. március 3-án hozott határozatával helybenhagyta.

Az alperes illetékes igazgatósága 1998. április 17-én büntetőfeljelentést tett a felperessel szemben, különösen nagy értékű adócsalás büntette és számviteli fegyelem megsértésének vétsége tárgyában. A Veszprémi Városi Bíróság a .../1999/51. szám alatt hozott ítéletével a felperest az ellene emelt 1 rb. számviteli fegyelem megsértésének vétsége vádjá alól felmentette, ugyanakkor bűnösségét megállapította 2 rb. adócsalás vétségében, 1 rb. adócsalás büntetében és 1 rb. számviteli fegyelem megsértésének vétségében, ezért halmazati büntetésül 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet 2003. december 4-én jogerőre emelkedett.

A Zala Megyei Bíróság a 2005. február 16-án meghozott .../2004/26. számú ítéletével a felperes adóügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti keresetét elutasította. A felperes fellebbezése folytán eljárt Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte. Az új eljárásban eljárt Vas Megyei Bíróság a 2008. február 18-án meghozott .../2006/70. számú ítéletével az alperes támadott határozatát megváltoztatta, az 1993-as évre megállapított személyi jövedelemadó hiányt 44.000 forintra leszállította és a leszállítással érintett 376.353 forint összeghez kapcsolódó adóbírságot és késedelmi pótlékot hatályon kívül helyezte. Az 1994 évre megállapított 2.723.616 forint személyi jövedelemadó hiányt 0 forintra leszállította és a kapcsolódó adóbírságot és késedelmi pótlékot hatályon kívül helyezte, az 1993 évre megállapított 377.000 forint áfahiányt 345.000 forintra leszállította és a leszállítással érintett 32.000 forinthez kapcsolódó adóbírságot és késedelmi pótlékot hatályon kívül helyezte. Az 1994 évre megállapított 677.000 forint áfahiányt 661.000 forintra leszállította és a leszállítással érintett 16.000 forinthez kapcsolódó adóbírságot és késedelmi pótlékot hatályon kívül helyezte, míg az 1995 és 1996 évekre áfa adónemben megállapított adókülönbözet, adóhiány, adóbírság és késedelmi pótlék tekintetében az alperesi határozatot az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú hatóságot ebben a körben új eljárásra kötelezte, míg ezt meghaladóan a keresetét elutasította. A felperes az ítélet ellen fellebbezéssel élt, amelyet a későbbiekben visszavont.

A felperes ilyen előzmények után 2011. május 23-án keresetet nyújtott be az alperessel szemben 3.227.984 forint vagyoni és 2.000.000 forint nem vagyoni kára megtérítése iránt. Előadta, hogy az alperes jogelődje több mint 10 éves időtartamban eljárást folytatott a felperessel szemben. Az alperes törvénytelen eljárásával a felperes oldalán jelentős költségek és károk merültek fel, amelyeket az alperes nem térített meg. Ezek tetemes szakértői költségben és bevétel elmaradásban mutatkoztak meg, míg nem vagyoni kára abból származott, hogy a sokévnnyi bizonytalanság és idegeskedés aláásta az egészségét. Emellett ügyfeleit beidéztek, kihallgatták, rossz hírért keltették, így a cége több ügyfelét elvesztette. Az eljárás alatt az eredeti iratanyag eltűnt, azokat a felperes nem kapta vissza. A perben hozott közigazgatási ítélet több helyen tartalmazza az alperes súlyos, eljárásjogi és anyagi jogi jogszabálysértését. A felperes ellen hamis váddal büntető feljelentést tettek, amely végül nem állta meg a helyét.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult, elsődlegesen

elévülési kifogással élt. Vitatta a keresetben foglalt tényállításokat, és arra hivatkozott, hogy a kártérítésként érvényesített költségeket az adott eljárásokban kellett volna a felperesnek érvényesítenie.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét nem találta alaposnak. Határozatát a Ptk. 75. §-ának (1) bekezdésére, 78. §-ának (1) és (2) bekezdésére, 84. §-ának (1) bekezdés e) pontjára, 324. §-ának (1) bekezdésére, 325. §-ának (1) bekezdésére, 326. §-ának (1) és (2) bekezdésére, 327. §-ának (1) és (2) bekezdésére, 339. §-ának (1) bekezdésére, 349. §-ának (1) bekezdésére és a Pp. 164. §-ának (1) bekezdésére alapította.

Megállapította, hogy a perben nem volt vitás, hogy a felperes a kárigényét az alperes mint államigazgatási szerv közhatalmi tevékenysége során kifejtett hatósági ellenőrzési tevékenységével összefüggésben terjesztette elő és az sem, hogy a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket a felperes kimerítette.

Az alperes elévülési kifogására tekintettel az elsőfokú bíróság elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felperes igénye bírósági úton érvényesíthető-e. Kifejtette, hogy a bírósági ítélet meghozataláig - 2008. február 18-áig - a felperes menthető okból nem volt abban a helyzetben, hogy igényét érvényesítse, azaz az elévülés ezen időpontig nyugodott. Erre tekintettel igényét egy éven belül, azaz 2009. február 18-áig kellett volna bírósági úton érvényesítenie, kivéve, ha az eredeti elévülési időből egy évnél több volt hátra. Hangsúlyozta, hogy a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólításnak a perbeli esetben az elévülés szempontjából nincs jelentősége, mert elévült követelésre vonatkozóan az elévülés félbeszakadása kizárt, az ilyen követelés már csak bírósági úton érvényesíthető.

Tévesnek találta a felperes álláspontját, miszerint követelése a bírósági ítélettel vált esedékessé. Kifejtette ezzel szemben, hogy a Ptk. 360. § (1) bekezdése értelmében a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes és ekkor kezdődik annak elévülése is.

Tekintettel arra, hogy a felperes a keresetét a 2008. február 18-ai időponthoz képest egy éven túl, 2011. május 23-án nyújtotta be, ezért az elsőfokú bíróság elsődlegesen azt vizsgálta, hogy van-e a keresetben olyan kár-tétel, amely tekintetében az elévülési időből egy évnél több volt hátra. A 2009. november 19-én kelt és ajánlott küldeményként november 24-én feladott felszólítást és a 2009. november 19-én kelt fellebbezés elnevezésű, szintén ajánlott küldeményként feladott iratot nem találta az elévülés megszakítására alkalmasnak, tekintettel arra, hogy azokból nem azonosítható be, hogy konkrétan és összecszerűen minek a megfizetését várta a felperes az alperestől és az mely jelen perben érvényesített kárigénnyel esik egybe. Ugyanígy nem találta az elévülés megszakítására alkalmasnak a 2008. november 12-én kelt felperesi levelet sem, amelynél még a postai feladás ténye sem volt igazolt.

A 2009. február 3-án kelt kérelem tekintetében az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy

az az alpereshez kétségtelenül megérkezett, abban a felperes a költségtételeket példálózó jelleggel felsorolta, azonban összegszerűséget nem jelölt meg, azaz nem nevesítette, hogy az egyes elemek mely eljárásban merültek fel, ezért azok többsége beazonosíthatatlan maradt. Ez a felperesi felszólítás ezért a nem vagyoni kárigény, valamint a vagyoni károk közül a szakértői díj, az utazási- és illetékköltség vonatkozásában volt csak alkalmas az elévülés megszakítására. Ugyanakkor a 820.000 forintos 1998. április 3-ai esedékességű, a 80.000 forintos 1998. június 26-ai esedékességű, a 157.024 forintos 1999. október 3-ai esedékességű és az 500.000 forintos 1999. március 25-ei esedékességű kárigény tekintetében azt állapította meg, hogy az elévülési idő az akadály megszűnéséig eltelt, és a felperes ezen kárigényeit a bíróságon 2009. február 18-áig nem érvényesítette. Szintén elévült a dr. S... G...nek kifizetett ügyvédi munkadíj címén igényelt 250.000 forint összegű 2005. május 2-ai esedékességű kártétel, mivel e tétel tekintetében az elévülést megszakító cselekmény 2010. május 2-áig nem volt és a felperes ezen igényét a bíróságon sem érvényesítette. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a felsorolt vagyoni kárigényeket elévülésük okán elutasította.

Nem találta elévültnek azonban a B... G... és N... S... B... igazságügyi könyvszakértőknek kifizetett 875.000 forintot, amelynek esedékessége 2005. szeptember 3-a volt, emellett az 1998-tól 2009 szeptemberéig felmerült 297.460 forint utazási költséget, 31.500 forint postaköltséget, 217.000 forint illeték-költséget és az 1998-tól 2009 májusáig felmerült 2.000.000 forint nem vagyoni kárt. Ezen kárigények tekintetében ezért azt vizsgálta, hogy a kártérítés jogszabályi feltételei fennállnak-e, illetve a felperes a bizonyítási kötelezettségének eleget tett-e.

A felperes által jogellenesnek állított alperesi magatartások közül az elsőfokú bíróság nem osztotta a felperes álláspontját abban, hogy az alperes az iratok átvételekor szabálytalanul járt el, hangsúlyozva, hogy a felperes meghatalmazottja K... P... aláírásával mindig igazolta, hogy milyen iratanyagot adott át az adóhatóságnak, amelyet hiánytalanul visszaadtak a felperesnek.

A kirívóan hosszú ideig tartó törvénytelen eljárás tényét sem látta az elsőfokú bíróság bizonyítottanak, kifejtve, hogy az alperes a jogszabályban előírt adóellenőrzési feladatát végezte, amely nyilvánvalóan nem lehet jogellenes. A Vas Megyei Bíróság jogerős ítélete szerint az alperes eljárási jogszabálysértést nem valósított meg, míg az első- és másodfokú adóhatósági eljárás 1996. november 6-ától 1998. március 18-áig, tehát nem a felperes által állított 10 évig folyt. A per tárgyalásának felfüggesztése az alperesnek fel nem róható, míg a feljelentés megtétele az alperes jogszabályi kötelezettsége volt, a büntetőeljárás egyebekben a felperes büntetőjogi felelősségének megállapításával zárult. A felperes mindamellett olyan anyagi-jogi jogszabálysértést az alperes oldalán nem bizonyított, amellyel okozati összefüggésben keletkezett az állított kára. Összességében azt állapította meg, hogy az alperes jogellenes felróható magatartást nem tanúsított, ezért a felperes további vagyoni kárigényét annak jogalapja hiányában elutasította.

Megjegyezte ugyanakkor, hogy még jogellenes magatartás bizonyítása esetén sem lenne az alperes kötelezhető a felperes által a büntetőügyben kifizetett eljárási

illeték megfizetésére okozati összefüggés hiányában, míg az utazási-, posta- és egyéb illetékköltség tekintetében a felperes nem jelölte meg, hogy azok pontosan mikor és mely eljárással összefüggésben keletkeztek és tételesen milyen elemekből állnak.

A nem vagyoni kárigény tekintetében az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a felperes a perben őt magánszemélyként, illetve egyéni vállalkozóként ért károkat érvényesítette, ezért a felperes neve és F... Kft-t ért károk megfizetése iránt nem léphet fel. Emellett a felperes nem bizonyította az alperes jóhírnevet sértő magatartását, nevezetesen, hogy mindenki számára hozzáférhetővé tette adószámlája adatait, ezért személyhez fűződő jogsérelem a felperes oldalán nem volt megállapítható.

Minderre tekintettel az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és a felajánlott szakértői bizonyítást - mint szükségtelent - mellőzte.

A határozattal szemben a felperes élt fellebbezéssel, amelyben az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az alperes kereset szerinti marasztalását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet jogszabálysértő és megalapozatlan. Jogi álláspontja téves, a felperes követelése ugyanis nem évült el, arra tekintettel, hogy az a Vas Megyei Bíróság ítéletének meghozatalával - 2008. február 18. napjával - vált esedékessé. A közigazgatási per jogerős befejeződését megelőzően a felperesnek nem is volt jogi lehetősége arra, hogy a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdése alapján igényt érvényesítsen az alperessel szemben, mert annak fogalmi eleme a kár elhárítására alkalmas, valamennyi rendes jogorvoslati lehetőség igénybevétele. Emellett az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a Ptk. 326. §-ának (2) bekezdését is, a jogszabály ugyanis nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely szerint az igény érvényesítésére csak bíróság előtt kerülhet sor. A perbeli esetben a felperes az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 1 éven belül fizetési felszólítást küldött az alperes részére, azaz követelését érvényesítette, a felszólítások pedig az elévülést megszakították. A levelek tartalmából egyértelműen megállapítható, hogy azokban a felperes a teljes vagyoni és nem vagyoni kárának a megtérítését kérte az alperestől, ezáltal a jelen perben érvényesített követelésének a teljesítésére is felszólítva őt. Bár az egyes kárigények konkrétösszezszerűségét a felperes a 2009. február 3-ai dátumú levelében valóban nem jelölte meg, azonban az összezszerűséggel kapcsolatos valamennyi dokumentum, irat, illetve információ az alperes rendelkezésére állt.

Ismét hangsúlyozta a felperes a fellebbezésében, hogy az eljárás több mint 11 évig tartott, ami kirívóan hosszú időtartam. Ennek ténye az Európai Unió Bíróságának gyakorlata szerint önmagában megteremti a közigazgatási szerv kártérítési felelősségét akkor is, ha a 11 éves időtartam jelentős részét a büntetőeljárás, illetve a közigazgatási per tette ki. A Vas Megyei Bíróság ítéletének indokolásából egyértelműen megállapítható, hogy az alperes több, súlyos jogszabálysértést is elkövetett, ami kárfelelősségét önmagában megalapozza.

Sérelmezte a felperes a fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítési igény tekintetében csak a jóhírnév sérelmére alapított felperesi követelést

bírálta el. A felperes a nem vagyoni kárigényét ezen túlmenően számos további tényre és körülményre alapította, úgymint saját maga és házastársa egészségi állapotának jelentős megromlása, életszínvonal csökkenés, életlehetőségek beszűkülése, lelki sérülések, stb. Az ezekre alapított nem vagyoni kára vonatkozásában részletes tényelődást tett a bírósági tárgyaláson, állításait alátámasztotta K... P... tanú vallomása is. Az elsőfokú bíróság ezen előadásokat teljességgel figyelmen kívül hagyta, ezért a felperes nem vagyoni kárigényét a jóhírnév sérelme miatti igény kivételével nem bírálta el, eljárása ezáltal a Pp. 213. §-ának (1) bekezdésébe ütközött.

Előadta továbbá, hogy az elsőfokú bíróságnak érdemben meg kellett volna indokolnia, hogy milyen okból tartja szükségtelennek a felperes által felajánlott szakértői bizonyítást, mely kötelezettségének azonban nem tett eleget.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, annak helyes indokaira utalással.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges mértékben lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg és abból helytálló érdemi döntést hozott. Kifejtett indokait a Fővárosi Ítélet tábla teljes körűen osztotta, azok közül - elsősorban a fellebbezésben foglaltakra tekintettel - az alábbiakat hangsúlyozza.

Helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor az alperes elévülési kifogására tekintettel elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felperes igénye bírósági úton érvényesíthető-e. Osztható volt az álláspontja abban, hogy a közigazgatási perben született jogerős bírósági ítélet meghozataláig - 2008. február 18-áig - az elévülés nyugodott, mert a felperes menthető okból nem volt abban a helyzetben, hogy igényét érvényesítse. A kártérítési követelés elévülése a Ptk. 360. §-ának (1) bekezdése szerint a károsodás bekövetkeztével kezdődik. Az irányadó ítélkezési gyakorlat értelmében azonban a jogosult követelését menthető okból nem tudja érvényesíteni mindaddig, amíg a kár összegéről nem szerez tudomást. A tudomásszerzést követően azonban - ha az elévülési idő már eltelt - követelését a törvényben megállapított határidőn - egyéves, vagy ennél rövidebb elévülési idő esetében három hónapon - belül csak bíróság előtt érvényesítheti. A követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólításnak ilyen esetben az elévülés szempontjából nincs jelentősége, mert elévült követelésre vonatkozóan az elévülés félbeszakadása kizárt, az ilyen követelés már csak bírósági úton érvényesíthető (BH1993.313). Erre tekintettel helytállóan jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy a felperes igényét egy éven belül, azaz 2009. február 18-áig kellett volna bírósági úton érvényesíteni, kivéve, ha az eredeti elévülési időből egy évnél több volt hátra. Mivel azonban a felperes a keresetét 2011. május 23-án nyújtotta be a bíróságon, ezért azt kellett az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia, hogy van-e olyan kár-tétel, amely tekintetében az elévülési időből több van hátra, mint amennyi 2009. február 18-ig a felperes rendelkezésére állt, mert csak ezen tételek tekintetében értékelhető az elévülés megszakadása.

A felperes a vagyoni kára keretében a következő tételek esedékességét jelölte meg keresetében:

- 1.) 820.000 forint - 1998. április 3.,
- 2.) 80.000 forint - 1998. június 26.,
- 3.) 157.024 forint - 1999. október 3.,
- 4.) 500.000 forint - 1999. március 25.,
- 5.) 875.000 forint - 2005. szeptember 3.,
- 6.) 250.000 forint - 2005. május 2.

A megjelölt összegek közül az 1.)-4.)-ig sorszámozott tételek tekintetében az ötéves elévülési idő a jogerős ítélet meghozataláig - 2008. február 18-áig - kétségtelenül eltelt, ezért esetükben az elévülés megszakadására már a fentiek szerint nem kerülhetett sor. A 2005. szeptember 3-ai és a 2005. május 2-ai esedékességű 5.) és 6.) tétel tekintetében az elévülési időből egy évnél több volt hátra 2009. február 18-án, ezért e tételek vonatkozásában vizsgálni kellett az elévülés megszakadását eredményezhető felszólító levelek tartalmát.

Helytállóan rögzítette az elsőfokú bíróság ítéletében, hogy az elévülés megszakítására csak az olyan írásbeli felszólítás alkalmas, amely tartalmazza azokat az adatokat, amelyek alapján a kötelezett a vele szemben támasztott követelést kétségtelenül azonosítani tudja, az a kártérítés megfizetésére irányuló felhívást tartalmazza, és az a címzetthez ténylegesen megérkezik vagy arról saját felróható magatartása révén nem szerez tudomást.

A Fővárosi Ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a 2009. november 19-én kelt és ajánlott küldeményként november 24-én feladott felszólítást, a 2009. november 19-én kelt fellebbezés elnevezésű, szintén ajánlott küldeményként feladott irat és a 2008. november 12-én kelt felperesi levél az elévülés megszakadását nem eredményezhették, mert azokból nem volt beazonosítható, hogy konkrétan mely, jelen perben is érvényesített kára megfizetésére szólította fel a felperes az alperest. A 2009. február 3-án kelt kérelemben pedig - amely az alpereshez kétségtelenül megérkezett - a felperes a költségtételeket csak példálózó jelleggel sorolta fel, ezért azok többsége beazonosíthatatlan maradt. Ez a felperesi felszólítás azonban a nem vagyoni kárigény, valamint a vagyoni károk közül a szakértői díj, az utazási- és illetékköltség vonatkozásában alkalmas volt az elévülés megszakítására, ezt helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság ítéletében. Ezért elévült a dr. S... G...nek kifizetett ügyvédi munkadíj címén igényelt 250.000 forint összegű 2005. május 2-ai esedékességű kártétel, mivel e tétel tekintetében az elévülést megszakító cselekmény 2010. május 2-áig nem volt és a felperes ezen igényét a bíróságon sem érvényesítette.

A fentiek következtében azonban nem következett be az elévülés B... G... és N... S... B... igazságügyi könyvszakértőknek kifizetett 875.000 forintos 2005. szeptember 3-ai esedékességű kár-tétel, valamint az 1998-tól 2009 szeptemberéig felmerült 297.460 forint utazási költség, 31.500 forint postaköltség, 217.000 forint illeték-

költség és az 1998-tól 2009 májusáig felmerült 2.000.000 forint nem vagyoni kár. Ezen kárigények tekintetében ezért az elsőfokú bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a kártérítés jogszabályi feltételei fennállnak-e, illetve a felperes a bizonyítási kötelezettségének eleget tett-e.

Az államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének feltételei a jogellenes magatartás, a kár, az okozati összefüggés, a vétkesség, valamint annak ténye, hogy a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetve a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket a károsult igénybe vette. Az államigazgatási jogkörben okozott kár fogalmi eleme, hogy a kárt államigazgatási jellegű tevékenységgel okozzák, vagyis önmagában nem elegendő, ha a kárt egy államigazgatási szerv alkalmazottjának tevékenysége okozza, a károkozásnak az államigazgatási szerv közhatalmi szerepével kell kapcsolatban lennie, azaz a közhatalom gyakorlása során kifejtett szervező, intézkedő tevékenységgel, illetve mulasztással függ össze. Sajátos esete az államigazgatási jogkörben okozott kárnak az, amikor a kár téves jogalkalmazásból fakad. A felelősség alapja ebben az esetben csak kirívóan súlyos jogértelmezési és jogalkalmazási tévedés lehet. Mérlegelési jogkörben hozott határozat esetén a mérlegelés kirívó okszerűtlensége vagy megalapozatlansága alapozhatja meg a kártérítési felelősséget az ítélkezési gyakorlat szerint.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal egyezően nem látta megállapíthatónak, hogy az alperes az iratok átvételekor szabálytalanul járt el, mert ennek tényét a közigazgatási perben született határozatok nem támasztották alá. A jogerős ítélet sem anyagi-jogi, sem eljárás-jogi jogszabálysértést az alperes oldalán nem állapított meg. Hangsúlyozni szükséges továbbá, hogy e polgári pernek nem lehet tárgya a közigazgatási határozat felülvizsgálata, az alperes felelősségét pedig nem alapozza meg annak ténye, hogy a bíróság részben hatályon kívül helyezte a közigazgatási határozatot.

A kirívóan hosszú ideig tartó törvénytelen eljárás tényére vonatkozó felperesi hivatkozás sem volt helytálló, mert az első- és másodfokú adóhatósági eljárás 1996. november 6-ától 1998. március 18-áig tartott, tehát az nem a felperes által állított 10 évig folyt. Helyesen jutott arra is az elsőfokú bíróság, hogy a per tárgyalásának felfüggesztése az alperesnek fel nem róható, míg a feljelentés megtétele az alperes jogszabályi kötelezettsége volt, mely feljelentés következtében indult büntetőeljárás egyebekben a felperes büntetőjogi felelősségének megállapításával zárult. Mindemellett még jogellenes magatartás bizonyítása esetén sem lenne az alperes kötelezhető a felperes által a büntetőügyben vagy a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata tárgyában folyt polgári pere eljárásban kifizetett eljárási illeték, utazási-, posta- és egyéb költség megfizetésére, mert ezeket a felperesnek az adott eljárásban, perköltségként lett volna lehetősége érvényesíteni.

Alaptalanul sérelmezte a felperes a fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság a nemvagyoni kártérítési igény tekintetében csak a jóhírnév sérelmére alapított felperesi követelést bírálta el. A nemvagyoni kár valójában az általános

személyiségvédelem eszköze, amely a személyhez fűződő jogok megsértésére reagál. Az általános személyiségi jog az ember életminőségének a kifejeződése, annak egyik megfogalmazása az emberi méltósághoz való jog, mint anyajog, amely forrása az egyéb nevesített és nem nevesített személyiségi jogoknak. A nemvagyoni kártérítés alkalmazásának feltétele - az erre vonatkozó igény jogalapja - ezért valamely személyiségi jog megsértése. A nemvagyoni károk vagyoni mércével mérhetetlenek, így a polgári jogi védelem módja, azaz a kártérítés a sérelemhez képest valójában inadekvát. A nemvagyoni károknak pénzbeni ellenértékük nincs, így azok szoros értelemben vett megtérítéséről nem beszélhetünk. A pénzbeli kártérítésnek a nemvagyoni károknál az a funkciója, hogy az elszenvedett sérelem hozzávetőleges kiegyensúlyozásáról olyan vagyoni szolgáltatás nyújtásával gondoskodjon, amely az elszenvedett sérelemért nagyjából egyenértékű, másnemű előnyt nyújt. A kompenzáció a tönkretett életlehetőségeket helyettesítő, kiegyensúlyozó, az elvesztett helyett másnemű előnyt nyújtó funkciót tölt be a bírói gyakorlat szerint, mely a személyi sérelem, illetve hátrány hozzávetőleges kiegyensúlyozására szolgál pénzbeli szolgáltatás nyújtásával. Bár a felperes valóban előadott számos további tény és körülményt nemvagyoni kára tekintetében - úgymint saját maga és házastársa egészségi állapotának jelentős megromlása, életszínvonal csökkenés, életlehetőségek beszűkülése, lelki sérülések -, ezen körülmények azonban csak olyan okozatként értékelhetők, amelyeket az alperes sérelmezett eljárásának megindítása eredményezett a felperes és családtagjai oldalán. Nem tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor a nemvagyoni kárigény tekintetében az állított személyhez fűződő jogot sértő alperesi magatartást - az eljárás megindítását és annak lefolytatása jog- és időszerűségét - vizsgálta, és helyesen állapította meg azt is, hogy a felperes a perben nem bizonyította, hogy az alperes mindenki számára hozzáférhetővé tette adószámlája adatait, ezért személyhez fűződő jogsérelem a felperes oldalán nem volt megállapítható.

Nem volt osztható a fellebbezés álláspontja abban, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabályt sértett, mert érdemben nem indokolta meg, hogy milyen okból tartotta szükségtelennek a felperes által felajánlott szakértői bizonyítást. Az elsőfokú ítélet tartalmazza, hogy a felajánlott bizonyítás mellőzése a Pp. 3. §-ának (4) bekezdésén alapul, amely szerint a bíróság mellőzi a felajánlott bizonyítás elrendelését, vagy a már elrendelt bizonyítás lefolytatását, ha az a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen. Az elsőfokú ítélet indokolásából kitűnik, hogy a vagyoni károkat mely indokok alapján találta alaptalannak, ezért a jogalap hiányában elutasított kárigény összecszerűségének bizonyítása nyilvánvalóan szükségtelen.

A Fővárosi Ítéltábla a kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperes másodfokú perköltségének megfizetésére. Ennek megállapítása során a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2), (5) és (6) bekezdése alapján mérlegeléssel, az elvégzett tevékenység -

egy beadvány megszerkesztése és egy tárgyaláson való részvétel -
figyelembevételével megállapított jogtanácsosi munkadíjat vett figyelembe.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. §-ának (1) bekezdése alapján megállapított fellebbezési illeték viseléséről az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése szerint rendelkezett.

Budapest, 2014. július 3.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Békefiné dr. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

Dr. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: